

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

Személy

Szerző:

Cím:

Forrás:

TELEVÍZIÓ a „városvégen”

Steffi Lukács

1960. máj. 6.

Földlelaki Béla

621.394

1960

A képernyőn vibrálás, remegés. Váradai bácsi odalép, esavargatja a gombokat. A kép kitisztul. A televízióban megkezdődik a Kópék estje. Szombat este van. A teremben a csendet néha kuncogás, nevetés váltja fel. Egyszer-egyszer mocorgás, cipőtalpesikorgás zavarja az áhíthatót. A székek ülők ilyenkor mérgesen néznek a fal mellett álldogálókra. Pedig igazán nem tehetnek róla, hogy a terembe csak 60 szék fér el és nyolcvan kiváncsiak az előadásra. Hát állnak, lehetőleg illedelmesen, csöndben.

Ahol most a Kópék estjét hallgatjuk, nézzük, azt a helyet a budapesti polgárok 95 százaléka még nem is látta. Nem vezet itt keresztül főútvonal, a távlati képet pedig a főváros szemei elől hegy takarja el. A szeméthegy.

A Lánchíd: 25 kilométer

Pestimrén vagyunk, a hajdani Soroksárpéterin, amit 1919-ben — ez külön büszkeségük — Marxfalvának neveztek. Ma a XVIII. kerület része. Budapest „faluszéle” ez, maga is falu. Nemrég múlt ötven éves. Nagyon szegény emberek építették, olyanok, akik kényerüket — képletesen, vagy szó szerint — a szeméthegy kaparták ki. Ők voltak a „guberálók” (akik a szeméthegy értékesíthető holmi után kuttattak), a „futrasolók” (akik dísznót hízaltak a szeméthegy talált ételhulladékon) és a „kvagyizók” (akik a már megüledett szeméthegy tüzrevalót válogattak). Régmúlt idők szavai már ezek. Alig egy-két maradi ember foglalkozik ma már „a faluban” ilyesmivel. A szeméthegy kitermelése külön vállalat, exkavátorok, transzportorszalagok, dőmperek dolgoz. Az imreiek pedig megbecsült munkások, leginkább a Traktorgyárban, a Kistexben, a Lőrinci Fonóban. De más szempontból is sokat fejlődött már a fővárosnak ez a falurésze, ahol 1935-ben még nem volt villany, 1945-ben még nem volt villamos. Ma aszfaltos a főútcán a kocsit is, van kultúrház, mozi és modern bölcsőde, két autóbusz és két villamos vonal.

Am mégiscsak Pestimrén vagyunk és jól gondolja meg, aki innen színházba akar menni. Akár villamoson, akár buszon indul, csak a negyedik átszállással éri el városának közepét, a Lánchídat. A távolság 25 kilométer. Ha időre, pontosan oda akar érni, legjobb, ha másfél órát szán az útra. Színház után pedig? Korán indulnak az utolsó kocsik, a taxi pedig ilyen távolságra nem 10 forint!

238 televízió

Ha valahol a fővárosban, hát itt aztán van jelentősége a televíziónak. Hiszen egy szétosztott házacskákból álló, szántóföldekkel körülvett települést egyszerűen képtelenség minden szempontból önálló világvárossá emelni. Ezért kell a televízió.

Van is. A lélekszámhoz és az itteni emberek szerény viszonyaihoz képest igen sok: 238 darab! Ott ülnek most estként az emberek készülékük előtt. Ülnek, néznek és örülnek televíziójuknak. Hiszen ez a kis doboz megadja nekik — vagy legalábbis ezt várják tőle, hogy megadja nekik — szinte mindazt, amitől földrajzi helyzetük, a „városvégi sors” megfosztja őket. Ne is zavarjuk őket családi otthonukban. Maradjunk itt, ahová a beáramló tömeget követtük: a pestimrei művelődési otthon készüléke előtt, a zsúfolt kisteremben.

Négy készülék: 350 néző

Elsötétül az ernyő, kattán a kapcsoló, vége az adásnak. Mohai Lajos, a művelődési otthon igazgatója feláldoz még egy félórát szabad idejéből, hát beszélgetünk.

— Egy esztendeje vettük megtakarított pénzünkön a készüléket. Jó befektetésnek bizonyult. Azóta erősen fellendült a kultúrház forgalma. Egy-egy nagyobb esemény — mint Hruscsov elvtárs amerikai látogatása — idején át kell költöznünk a nagyterembe és olyankor 100–150 ember nézi az adást. De a kis-

teremben sem ritka, hogy kevésnek bizonyul a 60 szék. Nagyon nagy dolog itt a televízió. Ismerünk öregeket, akik Budapesten éltek le egy hosszú munkáséletet, de színházi előadást először itt, a képernyő előtt ülve láttak.

— A faluban négy ilyen, „nyilvános készülék” van. Gyakori bizony, hogy a négy készülék előtt összesen 300–350 ember ül. Talán van színház benn, Pesten is, ahová nem férnek be többen...

Segít villamospályát építeni

— És jelent-e a televízió segítséget a művelődési ház egész munkájában?

— Feltétlenül. Segítség már maga a forgalom növekedése is. De itt vannak például Mátyásék, vagy Váradiek. Derék nyugdíjas emberek, azelőtt azonban soha nem láttuk őket. Először csak valami könnyű televíziós műsort jöttek nézni, azután ideszoktak. Ma már ott ülnek a legkomolyabb, tehát munkánk szempontjából legfontosabb ismeretterjesztő előadásainkon is. Így segít a televízió megoldani olyan népművelési feladatokat is, amire, a műsoridő korlátai miatt saját maga nem is vállalkozik. Sőt, hogy érdekességet mondjak, Váradai bácsi ma már lelkes aktívánk, ő kezeli például a televíziós készüléket.

— Még nagyobb a haszon, ha a többi „nyilvános” készüléket is számításba vesszük. A mi ügyes kiszeseink például a televíziók körüli „sokadalmaikat” használják fel arra, hogy társadalmi munkát szervezzenek. A falu legnagyobb ügye most az 54-es villamos pályájának meghosszabbítása. Ha sikerül, 22 percel kerülnék közelebb a városhoz. Jöjjön majd ki, nézze meg, amikor a falu lakossága végzi a földmunkákat. Sok embert talál, akit a képernyő mellett beszéltek rá, hogy fogja meg a lapátot!

A televízió címére

— Mit szólnak a televízió műsorához?

— Nem hiszem, hogy újat mondok. A műsor színvonala ellen van kifogásunk. Számunkra ez azért gond, mert az adási idő nagyobbik részében a televízió egyszerűen „kiszolgálja” a közönség ízlését. Pedig többre lenne szükség. Javítani az ízlést, emelni az igényeket. Ezért vagyunk mi is, akik itt, a művelődési házban dolgozunk. Sajnos, a képernyőtől ehhez viszonylag kevés segítséget kapunk. Azt hiszem, ezt a műsorszerkesztők maguk is tudják. De talán a mi halk szavunk is egy kis biztatás lesz részükre, hogy lépjenek előre!

Földlelaki Béla